

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра адміністративного менеджменту та ЗЕД

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан факультету

_____ **Остапчук А.Д.**
“_____” _____ 2020 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри адміністративного
менеджменту та ЗЕД
Протокол №14 від 17.06.2020 р.
Завідувач кафедри
_____ **Мостенська Т.Л.**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА

Галузь знань:	07 «Управління та адміністрування»
Освітній ступінь:	«Бакалавр»
Спеціальність:	075 «Маркетинг»
Факультет:	аграрного менеджменту
Розробник:	к.е.н., доцент Діброва Л.В.

Київ – 2020 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Міжнародна економіка

Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь		
Галузь знань:	07 «Управління та адміністрування»	
Освітній ступінь:	«Бакалавр»	
Спеціальність:	075 «Маркетинг»	
Форма навчання:	денна	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий робота	-	
Форма контролю	Іспит	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	2	
Семестр	4	
Лекційні заняття	15 год.	
Практичні заняття	30 год.	
Лабораторні заняття	-	
Самостійна робота	45 год.	
Індивідуальні завдання	-	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	3 год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни “Міжнародна економіка” є формування у студентів системного наукового уявлення про теоретичні основи та закономірності розвитку міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин, набуття навичок аналізу зовнішньоекономічної політики України у процесі її інтеграції в сучасні світогосподарські структури.

Завдання вивчення дисципліни- озброїти студентів знаннями щодо розуміння сутності міжнародної економічної системи та закономірностей її розвитку; аналізу та оцінюванню політико-правового, економічного, соціально-культурного середовища міжнародних економічних відносин та інфраструктуру міжнародної економічної діяльності; дослідження методів і механізмів сучасної системи регулювання міжнародних економічних відносин; проведення аналізу структури та визначення тенденцій розвитку сучасного світового ринку товарів і послуг; вивчення та визначення сучасних тенденцій

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- сутність, структуру, механізм функціонування та класифікацію суб'єктів міжнародної економічної взаємодії;
- суть, типи, показники та процеси міжнародного поділу праці, спеціалізації та кооперування;
- форми, методи і механізми регулювання міжнародної економіки;
- процеси міграції робочої сили та руху капіталу;
- проблеми функціонування світової валютної системи;

вміти:

- аналізувати особливості економічної системи будь-якої країни світу;
- визначати необхідність широкого залучення національних економік до світогосподарських процесів;
- виявляти проблемні аспекти міжнародних економічних відносин;
- оцінювати та розраховувати показники міжнародної торгівлі та визначати тенденції її розвитку;
- аналізувати методи регулювання міжнародних торговельних відносин;
- визначати особливості розвитку міграції робочої сили та інтеграційних процесів в міжнародних економічних взаємовідносинах.

3. Програма та структура навчальної дисципліни «Міжнародна економіка»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма навчання					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовний модуль 1.						
МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА: БАЗОВІ ПОНЯТТЯ, ТЕОРІЯ І ГОСПОДАРСЬКА ПРАКТИКА						
Тема 1 Інтернаціоналізація економічного розвитку і виникнення міжнародної економіки	12	2	4			6
Тема 2 Світове господарство -	14	2	4			8

сфера дії міжнародних економічних відносин						
Тема 3 Механізм регулювання міжнародних економічних взаємовідносин	12	2	4			6
Разом за змістовим модулем 1	38	6	12			20
Змістовний модуль 2.						
ФОРМИ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН						
Тема 4 Міжнародна торгівля	17	3	6			8
Тема 5 Міжнародні валютно-фінансові відносини	12	2	4			6
Тема 6 Міжнародна міграція робочої сили	12	2	4			6
Тема 7 Міжнародна економічна інтеграція	11	2	4			5
Разом за змістовим модулем 2	52	9	18			25
Разом за семестр	90	15	30			45

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА: БАЗОВІ ПОНЯТТЯ, ТЕОРІЯ І ГОСПОДАРСЬКА ПРАКТИКА

Тема 1.

Інтернаціоналізація економічного розвитку і виникнення міжнародної економіки

Сутність та структура курсу "Міжнародна економіка"

МЕ як економічна категорія, її місце серед інших явищ суспільного буття. Національні та інтернаціональні аспекти функціонування МЕ. Поняття МЕ, її генезис. Загальна характеристика етапів формування міжнародної економіки. Провідні теорії МЕ (меркантилізм, протекціонізм, "вільної торгівлі, марксистські, кейнсіанські, неоконсервативні, неоліберальні теорії).

Процес зародження МЕ в рабовласницькому та феодальному суспільствах. Генезис участі Київської Русі в міжнародній торгівлі.

Формування світового ринку в період капіталізму.

Розвиток всесвітніх економічних відносин в XX сторіччі - інтернаціоналізація господарського життя, ствердження всесвітнього ринку та формування всесвітньої господарської системи. Ринкова та командно-адміністративна моделі розвитку МЕ.

Особливості включення суверенної України в систему сучасних міжнародних економічних зав'язків.

Тема 2.

Світове господарство - сфера дії міжнародних економічних відносин

Сутність економічної категорії "світове господарство". Структура та загальні закономірності розвитку, основні етапи формування світового господарства. Міжнародні економічні відносини в системі світогосподарських процесів. Україна в структурі загальносвітового та євразійського господарського простору.

Міжнародні економічні відносини як головний інструмент глобалізації економічних процесів. Національні та інтернаціональні фактори включення України в ці процеси.

Взаємозалежність як характерна риса сучасного світогосподарського розвитку. Роль МЕН в посиленні взаємозалежності національних економік. Внутрішні та зовнішні фактори приєднання України до системи світової економічної взаємозалежності.

Глобальні виклики світової економіки: енергетичні, екологічні та демографічні проблеми, наслідки НТР, розвитку ВПК. Місце МЕН в загостренні та вирішенні цих проблем. Перспективи участі України в розв'язанні глобальних проблем світової економіки.

Тема 3.

Механізм регулювання міжнародних економічних відносин

Інтернаціоналізація господарського життя як об'єктивна передумова необхідності регулювання сукупності міжнародних економічних відносин. Глобальні, регіональні, лібералізаційні та інші концепції регулювання МЕН. Можливості та межі функціонування міжнародного механізму регулювання економічного співробітництва.

Принципи, методи та інструменти регулювання МЕН. Інституціонально-правові структури в механізмі регулювання. Національні, регіональні та міжнародні підсистеми регулювання МЕН. Класифікаційна структура суб'єктів регулювання цих відносин (фірми та інші суб'єкти господарської діяльності, держави, органи інтеграційних угруповань, міжнародні організації тощо).

Критерії ефективності регулювання МЕН (оптимізація використання ресурсів, забезпечення економічного зростання, збільшення міжнародного обміну, підвищення життєвого рівня населення, економічна безпека).

Концептуальні основи використання Україною механізму регулювання МЕН.

Модуль 2.

ФОРМИ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

Тема 4.

Міжнародна торгівля

Міжнародна торгівля в системі міжнародних економічних відносин: торгівля товарами, послугами, науково-технічними розробками тощо. Торгівля товарами як провідна форма міжнародної торгівлі. Міжнародна торгівля та світовий ринок: методологічні та практичні аспекти взаємодії двох категорій. Види світових ринків: географічна та галузева диференціація. Головні фактори зростання міжнародного товарообороту на сучасному етапі.

Експорт, імпорт, реекспорт. Основні види зовнішньоторговельних операцій. Бартер, компенсаційні угоди, зустрічна торгівля. Торговельний баланс.

Закономірності ціноутворення на світовому ринку. Інтернаціональна вартість та світова ціна. Особливості ціноутворення на світовому ринку в сучасних умовах. Види цін світової торгівлі (довідкові, біржові, контрактні, торгів тощо).

Динаміка та структура зовнішньої торгівлі України. Особливості торгівлі з країнами Європейського Союзу, інших континентів. Характерні риси участі в зовнішній торгівлі окремих регіонів України.

Тема 5.

Міжнародні валютно-фінансові відносини

Міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини в системі міжнародних економічних відносин. Міжнародна валютна система: сутність, структура, тенденції розвитку. Основні платіжні засоби. Конвертованість національних валют: класифікація валют за цією ознакою. Форми міжнародних розрахунків. Міжнародні валютні ринки.

Міжнародні валютні системи. Паризька та Генуезька валютні системи. Бреттонвудська та Ямайська валютні системи. Валютно-фінансова система ЄС. Платіжний баланс. Проблеми міжнародної валютної ліквідності.

Сутність, функції та види міжнародних кредитів. Міжнародний ринок позичкового капіталу. Вартість валюти і міжнародного кредиту.

Участь України в міжнародних валютно-фінансових відносинах. Особливості використання гривні.

Платіжний баланс України. Джерела, структура та призначення іноземних кредитів, що одержує Україна.

Тема 6.

Міжнародна міграція робочої сили

Міжнародна трудова міграція та світовий ринок робочої сили.

Форми міграції робочої сили. Відмінність сучасних міграційних процесів від міжнародної міграції робочої сили до середини ХХ століття. Роль НТР в посиленні міграції кваліфікованих кадрів. Вплив економічної інтеграції на інтернаціоналізацію ринку праці. Основні міжнародні ринки та потоки міграції робочої сили. Транснаціональне регулювання ринку робочої сили.

Соціально-економічні та політичні наслідки трудової міграції, її вплив на розвиток країн еміграції та імміграції.

Діяльність ООН, МОП та інших міжнародних організацій в сфері міграції робочої сили.

Місце України в регіональних та світових міграційних процесах.

Тема 7.

Міжнародна економічна інтеграція

Поняття міжнародної економічної інтеграції. Етапи розвитку міжнародної економічної інтеграції. Форми міжнародної економічної інтеграції - зона вільної торгівлі, митний союз, спільний ринок, економічне співтовариство.

Регіональні економічні організації як прояв інтеграційних процесів. Теорії інтеграції та регіональних економічних організацій (Я. Тінберген, Б. Баласса, А. Рагман тощо).

Дві моделі функціонування інтеграційних об'єднань в Європі - Європейські економічні співтовариства (ЄЕС) та Європейська асоціація вільної торгівлі (ЄАВТ). Етапи розвитку, структура та функції ЄЕС. Маастрихтські угоди та заміна ЄЕС Європейським Союзом (ЄС).

Проблеми співробітництва ЄС з Україною (угода про зону вільної торгівлі), перспективи розвитку взаємних економічних зв'язків.

Формування північноамериканського господарського комплексу (НАФТА). Інші інтеграційні угруповання (ЦЕФТА, ЧЕС, АСЕАН, південноамериканські та африканські економічні блоки). Особливості зовнішньоекономічної політики України по відношенню до цих угруповань.

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Підтвердження теорій абсолютних і відносних переваг	3
2	Підтвердження теорій конкурентних переваг	2
3.	Обґрунтування сучасних теорій розвитку міжнародної економіки	2
4.	Обґрунтування методики проведення аналізу міжнародної торгівлі та розрахунок зовнішньоторговельного обороту, балансу та сальдо зовнішньоторговельного балансу України	4

5.	Обґрунтування структури та змісту платіжного балансу	2
6.	Аналіз конкурентоспроможності експортної продукції	3
7.	Розрахунок ефективної ставки мита	2
8.	Розрахунок демпінгової маржі і шкоди від демпінгу	2
9.	Обґрунтування політики курсоутворення та розрахунок кросс курсу валюти.	2
10.	Визначення валютної ефективності експорту та імпорту	4
11.	Обґрунтування ефектів міжнародної економічної інтеграції та обрахування позитивних і негативних наслідків від неї	4
12.	Підтвердження теорій економічної глобалізації	2
	Разом	30

6. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

Питання до іспиту з дисципліни «Міжнародна економіка»

1. Предмет дисципліни “Міжнародна економіка”.
2. Специфіка методів дослідження економічних процесів на міжнародному рівні.
3. Сутність міжнародної економіки
4. Міжнародні економічні відносини як елемент структури світового господарства
5. Поняття міжнародного поділу праці, його типи та компоненти
6. Історико-еволюційний розвиток світового господарства
7. Поняття « відкритої економіки»
8. Сутність і структура середовища міжнародних економічних відносин
9. Фактори, що формують природно-географічне середовище міжнародних економічних відносин
10. Фактори, що формують політико-правове середовище міжнародних економічних відносин
11. Фактори, що формують соціально-культурне середовище міжнародних економічних відносин
12. Принципи розвитку міжнародних економічних відносин
13. Моделі розвитку міжнародних економічних відносин
14. Поняття міжнародної торгівлі
15. Сучасні тенденції розвитку міжнародної торгівлі
16. Методи міжнародної торгівлі
17. Міжнародні торгово-посередницькі операції
18. Ціноутворення в міжнародній торгівлі
19. Вплив зовнішньої торгівлі на функціонування національної економіки
20. Принципи та цілі регулювання міжнародних торгових відносин

- 21.Методи регулювання міжнародних торгових відносин
- 22.Основні принципи Генеральної угоди з тарифів та торгівлі (ГАТТ)
- 23.Сутність і форми міжнародного руху капіталу
- 24.Географія і масштаби міжнародного руху капіталу
- 25.Транснаціональні корпорації
- 26.Необхідність та можливість зарубіжного капіталовкладення
- 27.Наслідки міграції капіталів для країн-експортерів та країн-імпортерів
- 28.Інвестиційний клімат
- 29.Вільні економічні зони
- 30.Організація зовнішнього валютного ринку
- 31.Учасники угод на валютному ринку
- 32.Платіжний баланс
- 33.Валютні курси і фактори, що їх визначають
- 34.Міжнародні системи валютних курсів
- 35.Еволюція світової валютної системи
- 36.Правові аспекти укладення зовнішньоторговельних договорів купівлі-продажу
- 37.Структура та зміст зовнішньоторговельного договору купівлі-продажу
- 38.Поняття міжнародної міграції робочої сили
- 39.Розвиток міжнародної міграції трудових ресурсів як форми міжнародних економічних відносин
- 40.Облік зовнішньої міграції
- 41.Наслідки міжнародної міграції трудових ресурсів для економіки країни-експортера
- 42.Наслідки міжнародної міграції трудових ресурсів для економіки країни-імпортера
- 43.Державне регулювання міжнародної міграції
- 44.Основні умови міжнародної трудової угоди
- 45.Міжнародна передача технологій: поняття та місце в сучасних міжнародних економічних відносинах
- 46.Правовий захист інтелектуальної власності
- 47.Форми міжнародного обміну технологіями
- 48.Механізм зниження податкових втрат у процесі міжнародної передачі технологій
- 49.Сутність і особливості міжнародної економічної інтеграції
- 50.Види торгово-економічних союзів
- 51.Економічні наслідки вступу країн до торгово-економічних союзів
- 52.Інтеграційні процеси в Європі
- 53.Інтеграційні процеси в Північноамериканському регіоні
- 54.Співробітництво в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні
- 55.Інтеграційні процеси в Південній Америці

Тести для визначення рівня засвоєння знань студентами

Питання 1.

	Міжнародна економіка об'єднує:
а)	науково-технічні зв'язки національних економік різних країн, що ґрунтуються на міжнародному поділі праці;
б)	систему різноманітних господарських зв'язків національних економік різних країн, що ґрунтуються на міжнародному поділі праці;
в)	валютно-фінансові зв'язки національних економік різних країн, що ґрунтуються на міжнародному поділі праці;
г)	комерційні зв'язки національних економік різних країн, що ґрунтуються на міжнародному поділі праці;
д)	грошово-кредитні зв'язки національних економік різних країн, що ґрунтуються на міжнародному поділі праці.

Питання 2.

	Вкажіть формулу, за якою визначається експортна квота:
а)	$Ek = (\text{Обсяг експорту за рік} / \text{Величина ВВП за відповідний період}) \times 100$;
б)	$Ek = (\text{Величина ВВП за рік} / \text{Обсяг експорту за відповідний період}) \times 100$;
в)	$Ek = (\text{Вартість експорту} / \text{зовнішньоторговельний оборот}) \times 100$;
г)	$Ek = (\text{Національний дохід} / \text{Вартість експорту}) \times 100$.

Питання 3.

	Загальні принципи міжнародної економічної діяльності – це:
а)	загальновизнані правила, яких дотримуються всі учасники міжнародних ділових операцій;
б)	найбільш пріоритетні цілі зовнішньоекономічної діяльності підприємства;
в)	зовнішньоекономічні пріоритети стратегічного розвитку держави.

Питання 4.

	Національні принципи міжнародної економічної діяльності закріплені у:
а)	статуті кожного підприємства;
б)	договорів про спільну діяльність;
в)	міжнародних договорах;
г)	законодавчих актах країн.

Питання 5.

	В Україні національні принципи зовнішньоекономічної діяльності закріплені у:
а)	міжнародних договорах;
б)	Законі «Про режим іноземного інвестування»;
в)	Законі «Про митну справу в Україні»;
г)	Законі «Про зовнішньоекономічну діяльність».

Питання 6.

	Специфічні принципи міжнародної економічної діяльності:
а)	діють на певному етапі життєвого циклу міжнародного проекту;
б)	є обов'язковими для виконання усіма учасниками міжнародних ділових операцій;
в)	закріплені у відповідних міжнародних правових актах і є обов'язковими для виконання усіма державами, які підписали той чи інший акт;
г)	закріплені у національному законодавстві кожної держави;
д)	закріплені в установчих документах кожного підприємства.

Питання 7.

	Найбільш повний перелік принципів міжнародної економічної діяльності міститься в:
а)	Генеральній угоді про торгівлю і тарифи (ГАТТ);

б)	Хартії економічних прав і обов'язків держав;
в)	Білій книзі;
г)	Угоді про партнерство та співробітництво між Україною та ЄС.

Питання 8.

	Теза «Багатство країни вимірюється кількістю золота та срібла, якою вона володіє» характеризує:
а)	модель Д. Х'юма;
б)	теорію абсолютних переваг;
в)	теорію меркантилізму;
г)	теорію конкурентних переваг;
д)	теорію відносних (порівняльних) переваг;
е)	теорію подібності країн.

Питання 9.

	Теза «Основою багатства націй та народів є міжнародний поділ праці та відповідна йому спеціалізація різних країн на виробництві тих товарів, щодо яких вони мають абсолютні переваги» належить:
а)	Д. Рікардо;
б)	В. Леонтьєву;
в)	А. Сміту;
г)	П. Самуельсону;
д)	М. Портеру;
е)	Д. Х'юму.

Питання 10.

	Теза «Через те, що країни з більшою територією зазвичай мають різноманітніші кліматичні умови та природні ресурси, вони загалом ближчі до економічної самодостатності, ніж малі за розміром країни» характеризує:
а)	теорію меркантилізму;
б)	теорію розміру країни;
в)	парадокс В. Леонтьєва;
г)	теорію Хекшера-Оліна;
д)	теорію міжнародної вартості;
е)	модель Д. Х'юма.

7. Методи навчання

Лекція – основна форма проведення аудиторних занять у вищому навчальному закладі, вона покликана формувати у студентів основи знань з відповідної наукової галузі, а також визначити напрямок, основний зміст і характер усіх інших видів навчальних занять та самостійної роботи студентів з дисципліни «Міжнародна економіка», а також зв'язок з іншими дисциплінами. Основне завдання лекційного заняття – викладання конкретних тем відповідно до програми навчальної дисципліни в логічній послідовності та взаємозв'язку.

Практичні заняття забезпечують закріплення та систематизацію теоретичних знань студентів та набуття ними необхідних навичок з практичних аспектів здійснення основних видів зовнішньоекономічної діяльності.

Самостійна та індивідуальна робота є основним засобом засвоєння матеріалу у вільний від аудиторних занять час на основі вивчення законодавчих актів, навчальної літератури, додаткових джерел, поточної інформації. Окрім того індивідуальні завдання передбачають виконання студентами завдань науково – дослідного, творчого характеру. Ці завдання спрямовані на підвищення рівня підготовки і розвиток індивідуальних творчих здібностей обдарованих студентів.

8. Форми контролю

Контроль набутих знань здійснюється у таких формах: поточного контролю на практичних заняттях (опитування, тестування, виконання ситуаційних завдань), модульного контролю (контрольна робота після вивчення навчального матеріалу, об'єднаного в модуль чи змістовий модуль), підсумкового контролю – екзамену.

Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання студента відбувається згідно положенням «Про екзамени та заліки у НУБіП України» від 20.02.2015 р. протокол № 6 з табл. 1.

Розподіл балів, які отримують студенти.

Оцінка національна	Визначення оцінки ЄКТС	Рейтинг студента, бали
Відмінно	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90 – 100
Добре	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	82 – 89
	ДОБРЕ – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	74 – 81
Задовільно	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	64 – 73
	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії	60 – 63
Незадовільно	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно працювати перед тим, як отримати залік (позитивну оцінку)	35 – 59
	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота	01 – 34

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни РДИС (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи RHP (до 70 балів): $R_{ДИС} = R_{HP} + R_{AT}$.

9. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс з дисципліни
2. Опорний конспект лекцій з дисципліни
3. Законодавчо-нормативна база

10. Рекомендована література з дисципліни „Міжнародна економіка”

Базова

1. Міжнародна економіка: підручник / Д. Г. Лук'яненко, А. М. Поручник, Я. М. Столярчук. – К.: КНЕУ, 2014. – 762 с.
2. Міжнародна економіка: навч. посіб. / За ред. Г. Е. Гронтковської / Г. Е. Гронтковська, О. І. Ряба, А. М. Венцурик, О. І. Красновська. – К. : «Центр учбової літератури», 2014. – 384 с.
3. Діброва Л.В., Кузьменко С.В. Міжнародна економіка: Навч. посібник / Л.В. Діброва. – К.: «Компринт», 2016. – 345 с.
4. Одягайло Б.М. Міжнародна економіка: Навч. Посіб. – К.: Знання, 2015. – 395с. – («Вища освіта ХХІ століття»).

Допоміжна

1. Козик В.В. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. / В.В. Козик, Л.А. Панкова, Н.Б. Даниленко. - 9-те вид., стер. - К. : Знання, 2013. - 469 с.
2. Міжнародні економічні відносини : підручник / за наук. ред. А. А. Мазаракі, Т.М. Мельник / Т. М. Мельник, Л.П. Кудирко [та ін.]. – К. :Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - 2018. - 612 с.
3. Козак Ю. Г. Міжнародні економічні відносини : запитання та відповіді : навчальний посібник / за ред. Ю. Г. Козака, Т. Спорека, М. А. Зайця. – 5-те вид. перероб. та доп. - Київ : Центр учбової літератури, 2017. - 332 с.
4. Міжнародні економічні відносини: історія, теорія, політика : підруч. / А. С. Філіпенко. - Київ : Либідь, 2019. - 960 с.
5. Шталь Т.В. Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини : навч. посібник / Т.В. Шталь та ін.. – Харків : «Видавництво «Форт», 2015. – 364 с.
6. Міжнародні економічні відносини : підручник / за ред. А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 464 с.
7. Патица Н. І. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / Н. І. Патица, О. В. Мартинюк, Д. Г. Кучеренко. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 560 с.
8. Войнова Є.І. та ін. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред. С. О. Якубовського, Ю. О. Ніколаєва. - Одеса : ОНУ, 2015. - 304 с.

9. Муді Р., Поліводський О. Експортно-імпортні операції з країнами ЄС: Сільгосппродукція (посібник з правових питань). – К.: Європейська комісія, 2015. – 112 с.
10. Новицький В. Є., Плотніков О. В. Динаміка зовнішніх боргових зобов'язань України. - К.: Політ. думка, 2014. - 332 с.
11. Руденко Л.В. Розрахункові та кредитні операції у зовнішньоекономічній діяльності підприємства: Підручник. – К.: Лібра, 2012. – 304 с.
12. Экономика Европейского союза: учебник / коллектив авторов; под ред. Р.К. Щенина. – М.: КНОРУС, 2012. – 560 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України – www.rada.gov.ua.
2. Офіційний сайт Державного комітету статистики України – www.stat.gov.ua.
3. Світова організація торгівлі (СОТ) та щорічне видання International Trade Statistics – www.wto.org
4. Організація об'єднаних націй (ООН) – www.un.org.
5. Конференція ООН з торгівлі і розвитку (ЮНКТАД) – www.unctad.org.
6. Міжнародний валютний фонд (МВФ) та видання МВФ The World Economic Outlook – www.imf.org.
7. Фонд бюро економічного аналізу - www.beafind.org.
8. Центр міжнародної торгівлі – www.intracen.org.
9. Організація економічного співробітництва та розвитку – www.oecd.org
10. Міжнародна фінансова корпорація – www.ifc.org.
11. Група Світового банку та щорічне видання цієї групи – www.worldbank.org.
12. Багатостороннє агентство з інвестиційних гарантій – www.miga.org.
13. Міжнародна організація праці (МОП) – www.ilo.org.
14. Міжнародна продовольча та сільськогосподарська організація – www.fao.org.
15. Офіційний сайт Європейського Союзу (ЄС) – www.europa.eu.int.